

Kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll

Datum: 2020-09-29

Tid: klockan 13:00 - 15:40

Plats: KS-salen

Paragrafer: § 166 - § 166

Utses att justera

Odd Westby

Justeringens plats och tid

Kommunkontoret Charlottenberg 2020-09-30, klockan 08:30

Underskrifter

Protokollet justerades 2020-09-30, klockan 08:30 i kommunkontoret Charlottenberg.

Ordförande:

Johanna Söderberg

Justerare:

Odd Westby

Sekreterare:

Anna Bryntesson

Anslagsbevis

Protokollet är justerat för Kommunstyrelsens sammanträde 2020-09-29 § 166.

Protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens digitala anslagstavla.

Anslaget ska sättas upp inom 2 dagar efter justering.

Anslaget har anslagits på digitala anslagstavlan 2020-09-30. Anslaget har tagits bort från digitala anslagstavlan 2020-10-22.

Originalprotokollet förvaras på kommunkontoret, Torget 1 i Charlottenberg.

Kommunstyrelsens protokoll 2020-09-29

Närvarolista

Beslutande

Johanna Söderberg (C), ordförande
Annika Hugne (C)
Fredrik Karlsson (C)
Hans Nilsson (Hela Edas Lista)
Bertil Börjeson (Hela Edas Lista)
Anders Gustafsson (KD)
Eva Aanerud Karlsson (V)
Stefan Nilsson (SD)
Lena Olsson (S) ersättare för Hans-Peter Jessen (S)
Jens Ericsson (S)
Dan Säterman (S)
Monica Aarholdt (S)
Odd Westby (S)
Hanna Andersson (M)
Ola Dahlström (L)

Övriga närvarande

Anders Andersson, kommunchef
Anna Bryntesson, kommunsekreterare
Sylvia Jonasson (C) ej tjänstgörande ersättare
Bo-Inge Nilsson (Hela Edas Lista) ej tjänstgörande ersättare
Birgitta Eklund (S) ej tjänstgörande ersättare
Runar Johansson (Hela Edas Lista) ej tjänstgörande ersättare

Justerandes signaturer

Ordförande

Justerande

Justerande

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens protokoll 2020-09-29

Innehållsförteckning

§ 166 SOU 2020:8 Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget
4

Justerandes signaturer

Ordförande

Justerande

Justerande

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens protokoll 2020-09-29

§ 166 SOU 2020:8 Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget

Diarienummer: KS/2020:237

Kommunstyrelsens beslut

- Eda kommun ställer sig bakom SmåKoms yttrande 2020-06-02
- Eda kommun kommenterar också några avsnitt vilket framgår av detta dokument.
- Eda kommun vill dessutom särskilt poängtera att
 - o Mot bakgrund konsekvenserna av; Corona och pandemier, oron för hot och våld, oron i omvärlden, klimatfrågan samt digitaliseringen kan man säga att verkligheten har kommit ikapp och kört förbi utredningen. Därför behöver utredningens slutsatser och rekommendationer omprövas med hänsyn till den snabba utveckling som nu sker.

Allmänt - verkligheten har kommit ikapp och kört förbi utredningen

Utredningen ger en bred bild av läget i landets kommuner och utifrån detta drar man slutsatser och lämnar rekommendationer.

Läget i Sverige nu är dock inte detsamma som det var då utredningen togs fram.

Några exempel på detta är.

- Den stora påverkan Coronapandemin har fått och framgent kommer att påverka våra möjligheter att leva, bo och arbeta.
 - o Digitalisering och distansoberoende arbete är nu för alltför en möjlighet vilket också ger helt andra förutsättningar att bosätta sig utanför storstadsområden.
 - o Risker och oron för smitta kräver gleshet i de kollektiva transporterna vilket i realiteten omöjliggör pendling i dagens omfattning i storstadsområdena.
 - o Vi behöver planera för ett samhälle som även kommer att klara framtida pandemier.
- På många håll finns en stor oro för hot och våld och inte minst gängkriminalitet. Detta kommer att påverka var man vill bo.
- Bostadspriserna i storstadsområden gör det mycket svårt för stora grupper att skaffa en bostad på rimligt avstånd från arbetsplatsen. Detta är särskilt kännbart för många anställda i offentlig sektor och i olika servicenäringar.
- Den ökande oron i omvärlden som också får konsekvenser för vårt närområde ställer ökande krav på beredskap, robusthet och uthållighet. Mindre

Justerandes signaturer

Ordförande

Justerande

Justerande

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens protokoll 2020-09-29

kommuner, dess medborgare, företag och ideella sektor har i många avseenden bättre förutsättningar att hantera dessa hot och risker.

- Nationell livsmedelsförsörjningen kommer att få allt större betydelse. I de mindre kommunerna finns ofta goda möjligheter att hantera detta.
- Klimatfrågorna kommer att få än större betydelse och även här finns det många möjligheter i mindre kommuner att skapa lokal hållbarhet med småskalig lokal energiproduktion.

Men mot bakgrund av punkterna ovan kan man säga att verkligheten har kommit ikapp och kört förbi utredningen. Därför behöver utredningens slutsatser och rekommendationer omprövas med hänsyn till den snabba utveckling som beskrivits.

6 Demografisk utveckling och territoriella förutsättningar

Konsekvenserna av Coronapandemin kan direkt och indirekt komma att förändra flytt och bosättningsmönster. Tätbefolkade storstadsområden med idag välmående kranskommuner fast med långa pendelavstånd kanske inte blir det mest efterfrågade i framtiden. Tabell 6.2 och bedömningar om demografisk utveckling kan se helt annorlunda ut.

Som framgår av p 6.2.1 har kommuns geografiska struktur har stor betydelse för hur kostnadseffektivt verksamheten kan drivas. Men detta är i första hand en historisk realitet vi får leva med. Där tar man hand om de bostäder som finns i släkten eller har en miljö som lockar inflyttare. Förutsättningar till någon större folkförflyttning till tätorten finns inte.

Avsnittet 6.3 Demografisk utveckling och förändrad åldersstruktur

- Inom vissa ytstora kommuner är det även en stor skillnad i försörjningskvot mellan olika delar av kommunen.
- Även storstadskommunerna kommer få stora utmaningar med en åldrande befolkning:
 - svårigheter att planmässigt (tillgång till mark) och finansiellt bygga särskilda boenden
 - att kunna rekrytera personal som har uppenbara problem att kunna finansiera sitt boende

6.4.3 Kommuner med många säsongsboende

Denna fråga har ytterligare accentuerats under 2020 då många kommuner angett mycket stora problem att kunna hantera ökade hemtjänstbehov parallellt med påverkan av Corona. Detta kan lösas på olika sätt.

- Den äldre lämnar ”lågskattekommunen” där man bor idag och skriver sig i sommarkommunen som i de flesta fall har högre skatt.

Justerandes signaturer

Ordförande

Justerande

Justerande

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens protokoll 2020-09-29

- En funktion i utjämningsystemet som hanterar denna typ av fritidsboende.

7 Kommunernas ekonomi

Kommunerna har för de flesta verksamheter en trög och planeringsbar ekonomi. Vi vet ganska väl hur många barn och äldre som finns i verksamheten detta och kommande år och kan därför planera och budgetera. Det finns dock några verksamheter som i princip är omöjliga att planera och där tvingande beslut kan innebära kostnader på en eller flera miljoner. Detta kan avse:

- Placeringar enligt LVU, LVM eller skyddat boende (i ökad utsträckning sker detta mot bakgrund av hedersvåld)
- LSS beslut
- För barn och ungdomar kan det tillkomma höga skolkostnader vid placeringar
- Beslut om bostadsanpassning

Då alla dessa beslut fattas med av staten instiftade lagar och förordningar vore det också på sin plats att staten ger full kostnadstäckning.

8.2 Rekryteringsbehov inom olika verksamheter

Utredningen redovisar prognos över bedömda behov / brister av personal tex lärare och personal inom hälsovården.

Här kan staten omedelbart vidta åtgärder genom att prioritera vad som skall utbildas på universitet och högskolor samt genom regelverk styra vilka gymnasieutbildningar som skall / får genomföras.

Personalbehoven kontra tillgängliga resurser kommer förr eller senare också kräva en omvärdering av dagens trygghetssystem. Utredningen borde därför också belysa komplexa frågeställningar som:

Hemtjänst

- Vilken omfattning hemtjänst är rimlig m.h.t. personalbehov och resor och när bör då omvårdnaden ske på ett särskilt boende.

Personlig assistans

- Vilka insatser i en personalintensiv personlig assistans i eget boende är rimligt istället för mer personalrationella lösningar i gemensamma boenden.

Tabell 8.3

Förklaring till den låga volymen upphandlare i Landsbygdskommuner MA kan vara att man samverkar mellan kommunerna och nyttjande av ramavtal samt att andra tjänstemän måste lägga mycket tid till upphandling. Vid en liten

Justerandes signaturer

Ordförande

Justerande

Justerande

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens protokoll 2020-09-29

upphandlingskapacitet förlängs ofta befintliga avtal. Förlängningarna kritiserar ofta av näringslivet.

8.4 Tänkbara åtgärder för att underlätta kompetensförsörjningen i kommunerna

Utöver det som beskrivs i utredningen vill Eda kommun också särskilt peka på även i detta fall så påverkas rekryteringsmöjligheterna av bristen på attraktiva bostäder.

- Utbudet kan vara litet och man vill kanske hålla kvar fastigheter i släkten och ha som fritidshus.
- Det finns gott om attraktiva lägen i många mindre kommuner men strandskyddsregler och svårigheter med finansiering omöjliggör byggande.
- Ortens attraktivitet kan driva upp priser på fritidshus och permanentbostäder till en kostnadsnivå som inte är rimlig för flesta med kommunala anställningar.
- I vissa kommuner kan det vid en eventuell försäljning dra ut på tiden vilket även gör det osäkert att köpa en eventuell inflyttning.

Allt detta kan kräva att kommunerna ges möjlighet att bygga ”personalbostäder” av olika slag; lägenheter, radhus och villor i attraktiva lägen och möjligheter att finansiera detta

10 Andra typer av utmaningar för kommunerna

Utöver det som beskrivits så behöver kommunerna ett starkare regelverk och ekonomiskt stöd för att kunna agera mot skräpiga tomter och skrotbilar.

11 Kvalitet i kommunernas verksamhet

Tillämpning av regelverket

Det framgår inte av avsnittet om det skiljer sig i antal anmälningar per kommutyp. Därför kan tabell 11.3, där det framgår att JO kritik är vanligare för landsbygdskommunerna, vara missvisande.

13 Kommunal samverkan

Utredningen saknar tyvärr en komplett sammanställning över den totala samverkan som finns; samverkanstyp, verksamhet, omfattning ekonomi/personal samt inhyrd personal / konsulter.

Eda kommuns uppfattning är att:

- Samverkansmöjligheterna i efterfrågade / smala kompetenser är av stor betydelse, särskilt då de gäller områden där geografiskt avstånd saknar betydelse. Då det egentligen inte några alternativ till att samverka så är ekonomiska konsekvenserna av underordnad betydelse

Justerandes signaturer

Ordförande

Justerande

Justerande

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens protokoll 2020-09-29

- Den största volymen av kommunal verksamhet; barnomsorg och grundskola samt äldreomsorg genomförs lokalt och lämpar sig sällan för samverkan förutom i kommunernas gränsområden.
- En stor del av de samarbetsmöjligheter som finns är redan i drift varför potentialen till ökad samverkan inte bör överskattas. Ytterligare steg kan också kräva att kommunerna samordnar anskaffning av större och komplexa IT system tex inom personal / lön.

Instället för ökade krav på samverkan borde det ske en översyn över vilken verksamhet som inte behöver utföras.

14 Kommunsammanläggningar

14.2.2 Ekonomiska effekter av reformen i Danmark

Utredningen borde under denna punkt eller under 15.3.1 djupare analyserat erfarenheterna av den danska reformen som även innebar att de nya större kommunerna tog över uppgifter från amten (länen). De 16 amten slogs i sin tur ihop till 5 regioner.

14.8.1 Erfarenheter från Norge

Det tilläggas att sammanläggningarna ofta har skett av praktiskt lokala skäl. I dåvarande Hedmark fylke med relativt stor och glest befolkade kommuner har det inte skett några sammanläggningar. I Vestfold som hade kommuner med liten yta skedde i många fall en sammanläggning.

14.2.3 Vilka ekonomiska effekter skulle en ny kommunindelning i Sverige kunna få?

Det finns ingen entydig bild av att sammanslagningar ger en ekonomisk effekt eller att därmed större kommuner skulle ha en mer effektiv administration. Begreppet administration är svår att mäta. En möjlighet är dock att nyttja befintlig personalstatistik som årligen sammanställs och redovisas av SKR (läget i november varje år).

<https://skr.se/ekonomijuridikstatistik/statistik/personalstatistik/personalenisiffror/tabell/erkommunalpersonal2019.27836.html>

I tabell 8. Redovisas antal faktiska årsarbetare efter personalgrupp och kommun nov 2019. Andelen administration av alla anställda ger en indikation på att mängden administration inte skulle minska i en större kommun.

Justerandes signaturer

Ordförande

Justerande

Justerande

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens protokoll 2020-09-29

En sammanställning per kommungrupp redovisas nedan.

Kommungrupp	Summa	Admin	Procent admin
Landsbygdskommun	44 678	5309	11,9%
Landsbygdskommun med besöksnäring	12 521	1697	13,6%
Lågpendlingskommun nära större stad	52 635	6367	12,1%
Mindre stad/tätort	103 524	12 914	12,5%
Pendlingskommun nära mindre tätort	48 527	5614	11,6%
Pendlingskommun nära storstad	101 842	14 528	14,3%
Pendlingskommun nära större stad	62 640	7713	12,3%
Storstäder	101 972	16 376	16,1%
Större stad	167 627	21 981	13,1%

Sammanfattning av ärendet

Se ”Förslag till beslut”.

Beslutsunderlag

Allmänna utskottets protokoll 2020-09-09, § 96

Kommunledningsstabens tjänsteskrivelse 2020-07-07

Kommunstyrelsens allmänna utskottssammanträdesprotokoll 2020-08-19 §82

SOU 2020:8 2020-06-02

SmåKom yttrande 2020-06-02

Beslutet skickas till

För kännedom

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.k.remissor@regeringskansliet.se

För åtgärd

-

Justerandes signaturer

Ordförande

Justerande

Justerande

Utdragsbestyrkande